

ВИВЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ПАРТНЕРСТВА ПОЛІЦІЇ І НАСЕЛЕННЯ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ

НОВІЧЕНКО Андрій - доктор філософії, докторант Харківського національного університету внутрішніх справ

DOI: <https://doi.org/10.32782/ep.2024.1.22>

Здійснення поліцейської діяльності у партнерстві зі спільнотою є концепцією з досить довгою історією. У державному механізмі будь-якої країни поліція займає особливе становище, оскільки її предметна компетенція і повноваження поширюються на всі сфери суспільного життя. На рубежі XX-XXI ст.ст. у всіх розвинених країнах світу було проведено значні реформи поліції, що відповідають сучасним тенденціям розвитку суспільства та спрямовані на підвищення ефективності її діяльності. Реформування внесло суттєві зміни до форм та методів роботи поліції, характеру та змісту співробітництва, орієнтованого на взаємодію з громадянами та громадськими інститутами.

Цінність вивчення такого досвіду очевидна, оскільки дозволяє уникнути помилок, знайти нові можливості оптимізації адміністративної реформи правоохоронних органів в Україні у контексті соціального партнерства поліції та суспільства в протидії адміністративним та кримінальним правопорушенням.

Ключові слова: територіальна громада, поліція, правопорушення, взаємодія, правопорядок.

Постановка проблеми

Наслідком зміцнення ринкових та демократичних засад сучасного українського населення стало інтенсивне формування в ньому інститутів громадянського суспільства та зростання їх впливу на різні сторони життя, включаючи правоохоронну діяльність. Проте процес формування у країні громадянського суспільства, яке вза-

ємодіє з правоохоронними органами щодо попередження та припинення кримінальних і адміністративних правопорушень, йде непослідовно і суперечливо, що знижує можливості формування та використання потенціалу громадських інститутів. Тому вивчення міжнародного досвіду партнерства між згаданими суб'єктами надасть змогу більш ефективно та повно дослідити взаємовідносини між поліцією та громадськими формуваннями щодо виконання правоохоронних функцій.

Стан дослідження проблеми

Партнерству між органами поліції та населенням (громадськими формуваннями) щодо виконання правоохоронних функцій надано значну увагу. Цим питанням займалась низка вчених-юристів, серед яких є В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, О.І. Беспалова, О.В. Джафарова, С.М. Гусаров, Д.П. Калааянов, А.В. Кубаєнко, А.Т. Комзюк, В.В. Сокурєнко, В.М. Лошицький, С.В. Петков, О.Ю. Полтараков та інші. Їх дослідження мають вагомe значення для теорії та практики у сфері взаємодії правоохоронних органів та громади щодо попередження та припинення кримінальних і адміністративних правопорушень. Але, враховуючи інтенсивність впровадження новел у чинне законодавство України, це питання потребує додаткового дослідження.

Мета дослідження полягає у вивченні зарубіжного досвіду партнерства поліції і

населення та можливості його використання.

Наукова новизна дослідження

Закон України «Про Національну поліцію» вніс зміни до кола суб'єктів українського права за допомогою реорганізації поліції. Забезпечення громадської безпеки виокремлено законодавцем, як окреме з призначень поліції України, встановлення якого стало результатом модернізації та вдосконалення діяльності системи правоохоронних органів. Міжнародний досвід партнерства між поліцією та громадою у забезпеченні громадського порядку та протидії кримінальним правопорушенням має суттєве значення для України, адже сучасна держава гостро потребує науково розробленої концепції забезпечення суспільної безпеки поліцією України у світлі нової моделі взаємин громадян та поліції – партнерства та в умовах воєнного стану, у яких нині перебуває Україна.

Виклад основного матеріалу

Правоохоронні органи України ведуть активну роботу з розвитку системи взаємодії з громадськістю та формуючими інститутами громадянського суспільства щодо боротьби з правопорушеннями та охороною громадського порядку в умовах воєнного стану.

В останні роки в Україні ведуться інтенсивні пошуки шляхів подальшого розвитку держави через удосконалення та впровадження у життя низки демократичних інститутів, у тому числі з організації співробітництва правоохоронних органів та громадських об'єднань.

Подібна взаємодія є найважливішою умовою зміцнення правопорядку. Цілком природно, що нова соціальна обстановка, сформована сьогодні в країні, і характер злочинності, що змінився внаслідок війни, об'єктивно вимагають нових форм та умов взаємодії правоохоронних органів та громадськості. Процес формування в країні громадського суспільства йде непослідовно і суперечливо, що знижує можливості формування та використання повного потенціалу громадських об'єднань.

За допомогою взаємодії з поліцією населення через різні суспільні формування отримує можливість для самостійного захисту своїх особистих прав і свобод, у межах, закріплених Конституцією України та законами України, а також для здійснення громадської правоохоронної діяльності відповідно до чинного законодавства.

Поліція покликана захищати життя, здоров'я, права та свободи громадян України. У рамках свого призначення вона сприяє органам місцевого самоврядування, громадським об'єднанням, організаціям незалежно від форм власності у захисті прав і свобод людини і громадянина.

Поліція зарубіжних країн накопичила багаторічний досвід залучення населення до спільного здійснення заходів протидії злочинності.

Тому в процесі пошуку та апробації форм та умов такої категорії взаємодії важливо враховувати як історичний (вітчизняний), так і зарубіжний досвід подібної взаємодії, що відображає загальногромадські закономірності співпраці правоохоронних структур та територіальних громад.

Світовий досвід включає різні схеми спільної діяльності поліції та населення – від короткострокових програм до встановлення довготривалих відносин.

Підходи до визначення місця та ролі поліції в системі органів держави та місцевого самоврядування в різних країнах не однакові. Вони детермінуються не лише від тієї чи іншої форми політичного режиму, а й від відношення нації до існуючої держави як такої. Також великий вплив на діяльність поліції надає встановлений у конкретній країні ступінь централізації та децентралізації. Різні підходи і до визначення та компетенції поліції. Існують два її варіанти – «британський» та «континентально-європейський», або, кажучи іншими словами, децентралізований і централізований, в основі яких лежить різне тлумачення обсягу повноважень поліції.

Досвід роботи з персоналом поліції в низці цивілізованих країн переконує в наявності ефективних нормативних та психологічних механізмів опрацювання навичок ефективної комунікації, цілком прийнятних в Національній поліції України [1, с. 125].

Зокрема, організація дільничної поліцейської служби Німеччини розглядається як складова загальної концепції підтримання правопорядку, що передбачає всебічну орієнтованість поліції на взаємодію з населенням. В «Описі завдань для дільничної служби Німеччини» підкреслюється, що поліція, при виконанні професійних завдань, спирається на розуміння та підтримку громадян. Опора на населення виступає передумовою ефективної поліцейської діяльності. У зв'язку з цим, дільничній службі приділяється особливе значення [2, с. 2].

Одне з головних завдань дільничних інспекторів поліції Німеччини є постійне встановлення та підтримка контакту з населенням. Крім того, завданнями ще є: спостереження за «небезпечними» об'єктами та установами, а також містами зустрічей відомих проблемних груп; проведення заходів по захисту об'єктів та осіб; проведення святкових заходів; виконання спектру завдань у сфері дорожнього руху; участь у розслідуванні справ кримінального характеру; проведення кримінально-профілактичного консультування за місцем проживання; допомога жертвам злочинів і деякі інші завдання. Послідовне їх виконання передбачає високий рівень комунікації співробітників, здібності до контакту, самостійність та особисту відповідальність. Саме тому при відборі персоналу для роботи співробітником дільничної служби на ці риси претендентів звертається першочергова увага [2, с. 3].

У ФРН акцент робиться, насамперед, на здійснення громадськими структурами спільно з поліцією так званої «первинної превенції», спрямованої на поповнення дефіциту «позитивної соціальності» та «адекватності правосвідомості» у громадян з делінквентною поведінкою. Крім того, в Німеччині активно реалізуються програми соціальної реабілітації осіб, які вже відбули тривалі терміни позбавлення волі. Їх соціальні зв'язки виявляються обірваними, оточення часто ставиться до них недоброзичливо, з підозрою. Проблеми цих людей посилюються високим рівнем безробіття. Консультаційні пункти спеціальних благодійних організацій у рамках реалізації реабілітаційних програм за участю громадськості

надають колишнім ув'язненим досить ефективну допомогу: допомагають їм знайти житло, потрібну роботу, проводять бесіди, намагаючись відвести їх зі шляху, ведучого до наркотиків, проституції, нових злочинів.

Поліцейські органи Німеччини практикують консультаційну роботу з громадськістю щодо залучення громадян до активному самозахисту від злочинних посягань.

У Німеччині в рамках постійно чинної з початку 2000-х років федеральної програми щодо запобігання злочинності неповнолітніх та молоді створено та функціонує за участю громадськості значна кількість центрів, які займаються загальною координацією профілактичної роботи з підлітками. Така програма охоплює розроблення превентивних заходів щодо неповнолітніх правопорушників, зміцнення у межах виконання цього завдання співпраці поліції з населенням, забезпечення захистом потенційних потерпілих-підлітків від злочинних посягань.

Не менш поширеним різновидом є організації громадського суспільства та окремих громадян з протидії злочинності – це є участь добровільних помічників у реалізації віктимологічних програм захисту чи реабілітації осіб, які вже стали жертвами злочинів. Йдеться головним чином про участь громадськості у попередженні так званої «рецидивної віктимізації». Віктимологічні організації громадськості шукають джерела фінансування та здійснюють дослідницькі програми в цій області; з метою захисту інтересів жертв злочинів на законодавчому рівні організують зустрічі із представниками різних гілок влади; беруть участь у діяльності комітетів та комісій парламентів, дають корисні рекомендації у ході підготовки та обговорення відповідних законопроектів. Поряд з цим, взаємодіючи із засобами масової інформації, вони активно формують громадську думку з питань допомоги жертвам злочинів, що займаються віктимологічною пропагандою [3, с. 1-4].

Так, у ФРН налагоджено систему надання психологічної, консультаційної, правової допомоги, а також матеріальної підтримки постраждалим від злочинів через громадську організацію «Біле кільце» та цілу низку

інших громадських об'єднань, комітетів та спілок. В Англії – це «Національна асоціація підтримки жертв злочинів». У США аналогічні функції виконують «Національна організація допомоги потерпілим», «Організація юридичної допомоги жертвам злочинів», «Національна коаліція проти сімейного насильства» тощо.

Відповідно до I розділу фінського Закону «Про поліцію» 1966 р., основні завдання поліції Фінляндії полягають в охороні Конституції та суспільного устрою, підтримці порядку та безпеки. Реалізуючи їх, поліція здійснює превентивні заходи щодо правопорушень та забезпечує судове переслідування злочинців, дотримання законів, постанов та розпоряджень центральних, регіональних та місцевих влад, охороняє права та свободи громадян, власність, надає допомогу населенню в екстремальних ситуаціях.

У Франції, Італії, Іспанії та й в інших західноєвропейських державах, законодавці, характеризуючи підстави обмежень основних прав та свобод у діяльності правоохоронних органів, можливі методи та обсяг примусу з їх сторони застосовують загальні, що допускають довільні тлумачення категорії – «невизначені правові поняття», не розвиваючи та не конкретизуючи конституційні положення у цій сфері у поточному законодавстві, у т.ч. у відповідних законах про поліцію. Наприклад, поняття «суспільна безпека», «публічна безпека», «суспільний спокій», «суспільний порядок», «відбиття небезпеки» ніколи не були точно визначено у законодавстві західноєвропейських держав, а їхнє офіційне пояснення дається настільки невизначено, що припускає вельми широке тлумачення [4, с. 89]. Вищезазначене обумовлює труднощі у вивченні діяльності поліції щодо захисту особистих прав та свобод громадян.

Особливо розвинена система забезпечення правопорядку та суспільної профілактики в Японії, де акцентується увага на місцевих локальних програмах. Так, Міністерством юстиції цієї країни розроблено модель програми забезпечення правопорядку та попередження злочинності на рівні району. Районні програми створюють два осно-

вні види взаємодії: наукові – з метою кримінологічного діагностування стану злочинності, та прикладні – для розробки пропозицій щодо забезпечення правопорядку та попередження злочинності. Існують і муніципальні програми, у реалізації яких беруть участь громадяни місцевих районів. Крім того, в Японії активно діє і Асоціація забезпечення правопорядку та попередження злочинності, яка є державно-суспільною організацією. Її підрозділи (від загальнонаціонального до місцевого рівнів) функціонують при кожному відділенні поліції. Низовими ланками є пункти зв'язку запобігання злочинності. Один такий пункт припадає лише на 50 сімей.

Члени Асоціації інформують поліцію про події та нещасні випадки, розповсюджують серед населення інформацію, що стосується забезпечення правопорядку та попередження злочинності, повідомляють поліції про побажання громадян, проводять бесіди із відвідувачами.

Пункти із забезпечення правопорядку та попередження злочинності працюють у тісному контакті із квартальними комітетами самоврядування. Крім патрулювання вулиць та попередження злочинності, асоціацією, останнім часом, надається серйозне значення цієї діяльності з місця роботи та навчання, де працівники або учні схильні до небезпеки стати жертвою злочину або реалізувати спокусу вчинити злочин, і там, де поліції необхідна допомога у запобіганні та розслідуванні злочинів. Попередженням злочинів та правопорушень серед неповнолітніх у Японії займається асоціація «Старші брати та сестри», асоціація батьків та вчителів. Організації названих асоціацій діють у всіх префектурах Японії.

У структурі поліцейських органів Австралії у 1986 році було сформовано підрозділи, які здійснюють безпосередній зв'язок з громадськістю по місцю проживання. Їх діяльність у цьому напрямі, зокрема, полягає в організації участі населення в охороні громадського порядку, організації дозвілля молоді, проведення правової пропаганди. Причому працівники, які працюють з населенням за місцем проживання, на базі громадських формувань, навчальних закладів

проходять спеціальне навчання – курси при поліцейській академії [5, с. 54].

У Новій Зеландії та Великобританії подібна робота ведеться з 1973 року та включає: залучення жителів до спостереження за правопорядком у районах проживання, навчання їх заходам забезпечення особистої безпеки та збереження майна, отримання від громадян інформації, що стосується компетенції поліції [6].

Слід зазначити, що британська модель взаємодії поліції з інститутами громадянського суспільства традиційно відрізняється вираженою інтеграцією політичних чи соціальних інститутів, що спеціально було обумовлено Актом про поліцію 1964 року [7, с. 38].

У Великій Британії прихильники ідеї охорони правопорядку силами громадськості висували тезу про те, що організоване громадянське населення здатне здійснювати контроль за злочинністю. Але противники цієї ідеї порушують питання про співвідношення професійної та громадської основ у правоохоронній діяльності, доводячи при цьому, що боротися зі злочинністю повинні, насамперед, і головним чином спеціально підготовлені професіонали.

Однак, на думку лорда Скармена: «Залучення населення до політики та поліцейських операцій цілком можливе без підризу незалежності поліції або розсекречення тих операцій проти злочинності, які повинні триматися в секреті... Грань між тим, про що можна, а про що не можна повідомляти, досі не була докладно досліджена» [8, с. 49].

У Великій Британії повсюдно засновані консультативні комітети з питань зв'язку поліції з місцевими громадами, які реалізують різні програми квартального спостереження.

Говорячи про добровільну участь населення у запобіганні злочинам, необхідно згадати про інститут спеціальних констеблів у британській поліції. У багатьох регіонах Великобританії добровільні помічники поліції – «спеціальні констеблі» – виконують обов'язки поліцейських. При цьому для підтримки відчуття власної безпеки, а також для ефективної нейтралізації правопорушників громадськості в рамках спільного

чергування з поліцією вони можуть забезпечуватися кийками, наручниками, засобами радіозв'язку та іншими атрибутами. Крім того, члени англійських служб добровільних помічників поліції здійснюють контроль за дотриманням водіями правил руху та паркування. Деякі з них залучаються до роботи в інформаційно-довідкових відділах поліції, тоді як штатні співробітники займаються оперативною роботою.

У Великобританії проблему взаємодії населення, інститутів громадянського суспільства та поліції розглядають у п'яти ракурсах:

1) населення здійснює спостереження за всім, що відбувається навколо їх житла і в районі і повідомляє поліцію про правопорушення та підозрілі речі. Поліція, у свою чергу, всіляко сприяє формуванню таких місцевих груп спостереження;

2) громадяни беруть участь у патрулюванні вулиць та за потреби закликають до порядку тих, хто допускає протиправну поведінку;

3) громадяни змінюють свою поведінку через ту віктимологічну пропаганду, яку з ними проводять поліцейські;

4) громадяни можуть вимагати від державних структур додаткових ресурсів для поліції, створення додаткових муніципалітетів поліцейських структур;

5) громадяни уповноважують поліцію діяти від їхнього імені, а через громадське схвалення результатів її роботи стимулюють та координують діяльність поліцейських [9, с. 7].

Також широко залучено населення до забезпечення правопорядку та профілактичну роботу в США. Тут створено Інститут добровільних помічників поліції. Він, по суті, є філією руху скаутів. Добровільні помічники діють під керівництвом відділів зв'язку з громадськістю органів поліції на місцях.

В останні роки у США спостерігається зростання зацікавленості у залученні добровольців до вирішення проблем у забезпеченні правопорядку та профілактики злочинів. Місцеві громадські органи у боротьбі зі злочинністю координують свої події з діями поліції, так як вважається, що поліція та інші структури кримінальної юс-

тиції не можуть самі впоратися зі злочинністю та позбавити населення страху перед нею. Крім того, прийняті спеціальні програми, що сприяють взаємному спостереженню сусідів за будинками один одного, повідомленням у поліцію про скоєні злочини тощо.

Є також програми, що передбачають забезпечення правопорядку та усунення причин злочинності, за допомогою яких стимулюється позитивна соціальна поведінка, прояв почуття взаємодії та взаємодопомоги, солідарності, відданості інтересам свого району. Подібна робота отримала назву проблемно-орієнтованої поліцейської діяльності, наріжним каменем якої є широка та активна участь населення у громадській правоохоронній діяльності. До проблем, що утворюють зміст проблемно-орієнтованої діяльності поліції, можна віднести такі, як кинуті автомобілі, люди похилого віку, серійні зґвалтування та вбивства, дискримінація населення та інші.

Серед програм, що стимулюють американських громадян до співпраці з правоохоронними органами, слід назвати «Програму отримання інформації від населення про скоєні злочини»; програму «Кримінальна лінія», що передбачає виплату грошового гонорару за інформацію, що забезпечує обвинувальний висновок суду присяжних; програми з профілактики наркоманії та правопорушень [10, с. 3].

Серед таких програм особливе місце належить програмам інноваційної поліцейської діяльності, орієнтованої на місцеве населення. Цим програмам у США приділяється значну увагу, свідченням чого стало, наприклад, виділення у 1990 році з боку Бюро сприяння правосуддю грошових коштів на фінансування подібних програм у восьми містах країни (Хейворд – Каліфорнія, Х'юстон – Техас, Луїсвіль – Кентуккі, Нью-Йорк, Норфолк – Вірджинія, Портленд – Орегон, Темі – Арізона та Графство Прінс Джордж – Меріленд) [11, с. 48]. У результаті впровадження цих програм покращилися взаємини населення з поліцією, підвищилася організованість громадян щодо протидії злочинності та надання допомоги співробітникам поліції.

Водночас реалізація цих програм виявила цілу низку проблем. По-перше, не всі поліцейські виявилися готовими до співпраці з громадянами та громадськими об'єднаннями та організаціями, не всі із співробітників поліції бачили в подібній взаємодії дійсну допомогу у своїй роботі.

По-друге, виявився недолік поінформованості як самих поліцейських, так і громадян про сутність, зміст та цілях цих програм, що відбулося на рівні активності населення районів, вищевказаних міст у взаємодії з поліцією.

По-третє, проявився страх громадян, що беруть участь у проєктах взаємодії з поліцією перед злочинними спільнотами і передусім перед торговцями наркотиками.

По-четверте, мала місце роз'єднаність дій поліції та інших міських структур. Не завжди муніципалітети готові були надавати відчутну підтримку процесу реалізації програм, часто ця підтримка мала суто формальний характер.

І, по-п'яте, програми реалізовувалися лише на рівні патрульних підрозділів поліції або, якщо порівнювати з українською системою органів виконавчої влади – на рівні патрульної служби поліції громадської безпеки. Інші ж підрозділи, включаючи кримінальну поліцію, програмами охоплені не були та залишилися без відповідної підтримки і з боку громадськості.

Американські комплексні програми попередження злочинності неповнолітніх дуже часто ініціюються саме громадськістю – батьками учнів, місцевими громадами, які (крім правоохоронних структур) є головними інвесторами цих програм та їх виконавцями. Особливу популярність серед цих програм для шкіл та коледжів набула така форма, як створення молодіжних таборів з урахуванням цих навчальних закладів. Їх контингент – підлітки і юнаки з поведінкою, що відхиляється, яким присвоюють у цих таборах навички позитивних відносин з оточенням людьми, вміння мирно виходити з конфліктних ситуацій [12, с. 30].

Для запобігання правопорядку в США створений Комітет «Жінки у боротьбі з зґвалтуваннями», Національна асоціація допомоги жертвам злочинів, низка інших са-

модіальних об'єднань та спілок. У рамках цього різновиду віктимологічного спрямування попередження злочинів федеральний уряд, адміністрація штатів спільно зі згаданими громадськими організаціями спонсорують публікацію великих тиражів популярних посібників з оволодіння населенням навичками захисту від злочинних зазіхань щодо себе, своєї сім'ї та власності.

Що ж до громадських формувань, на кшталт народних дружин, то вони у США створюються головним чином із ветеранів, відставників поліції, фахівців розшукової структури, тобто із професіоналів. Тому «дружинникам» з Філадельфії, що входять до «Братства Відока», цілком по плечу їхній девіз: «Немає нерозкритих злочинів, є лише ще не розкриті» [13].

Крім того, існують формування поліцейського резерву, до складу яких входять цивільні особи, які виконують на добровільній безоплатній основі обов'язки щодо забезпечення правопорядку. Члени цих формувань носять поліцейську форму, наділяються практично такими ж, як і професіонали-поліцейські, правами щодо припинення правопорушень, несуть чергування, маючи при собі належну їм вогнепальну зброю. Маючи високий авторитет в очах суспільства, ці формування розглядаються не тільки з практичних позицій підготовки резерву поліції, а й як формування широкого прошарку законотворчих громадян, як потужний фактор патріотичного та правового виховання населення.

Необхідно відзначити, що відмінними рисами участі громадськості у забезпеченні правопорядку в зарубіжних країнах є постійне та безпосереднє керівництво її діяльністю з боку представників держави, найчастіше посадових осіб правоохоронних органів, а також високий ступінь її правової та соціальної захищеності у поєднанні з підвищеною відповідальністю за дотриманням законодавчих норм.

Доцільно, що для вирішення проблеми залучення громадськості до різних форми профілактики та протидії злочинності, вивчення багаторічного досвіду зарубіжних держав у цій галузі можуть бути успішно ви-

користані в практиці попередження та протидії злочинності в Україні.

Так, говорячи про використання досвіду зарубіжних країн в Україні та вказуючи на добровільність участі громадян у громадських формуваннях правоохоронної спрямованості, не можна погодитися з твердженням про безоплатне надання допомоги. В умовах ринкових відносин виплата гонорару за інформацію, що дозволила б затримати та викрити злочинця, розкрити злочин та забезпечити обвинувальний вирок суду є загальноприйнятою світовою практикою. І цю практику необхідно перейняти. Часом саме розмір гонорару стимулює свідка надати свідчення.

Висновки

Поліція України набула значного досвіду роботи із загальнокримінальною злочинністю. Щодо професійної діяльності співробітники правоохоронних органів України завжди перебували на службі у суспільства. Проте в даний час формується нова модель взаємовідносин громадян і поліції, заснована на партнерстві, а в умовах воєнного стану назріла необхідність не епізодичного, а ширшого та повсюдного залучення різних державних структур, крім правоохоронних органів, до боротьби зі злочинністю, розширення участі всіх верств населення, соціальних груп, членів існуючих громадських організацій до охорони громадського порядку на основі створення спеціальних форм самоврядних громадських об'єднань, рухів, організацій. Досліджуване питання дозволить перейняти позитивний досвідом у сфері взаємодії поліції та населення при виконанні правоохоронної діяльності у міжнародних країнах. Але при розгляді ефективного досвіду зарубіжних країн у сфері правоохоронної діяльності та побудови взаємовигідного співробітництва та взаємодії з громадськістю слід враховувати специфіку культури цих держав та менталітету, які виконують роль посилюючих ресурсів у вживаних діях, що вимагає коректного запозичення та перенесення в інший культурний простір.

Література

1. Волошина О. В. Зарубіжний досвід ефективної комунікації в діяльності поліцейських. Юридична психологія. 2018. № 2 (23).
2. Участковая служба Германии. – М. : – Вып. 13. – 1996. – 18 с.
3. Вишневецкий, К. В. Зарубежный опыт виктимологической профилактики преступлений и перспективы ее развития / К. В. Вишневецкий // Современное право. – 2008. – № 2. – С. 104–108.
4. Бутылин В. Н., Гончаров И. В., Барбин В. В. Обеспечение прав и свобод человека и гражданина в деятельности органов внутренних дел (организационно-правовые аспекты) / М., 2007. 114 с.
5. Australian Police Journal. 1986. № 2. pp. 54-62, 111-116.
6. Slogan Wes. Public opinion and the police // Themegin Contemporary Policing. – London: Police Foundation policy studies institute, 1996; Backey T. Policing and the Public: Finding Findings no. 28. – London: Home office, 1995.
7. Eugene Mc. Laughlin. Community. Policing and Accountability. – London. Avebury, 1994. P. 36-106.
8. Сірий Є. В. Соціологія: загальна теорія та методологія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії : навч. посіб. / Є. В. Сірий. – К. : Атіка, 2009 – 492 с. 242.
9. Morgan Rod, Newfurn Tim. The Future of Policing. – Oxford: Oxford University Press, 1997. P. 79; Reiner Robert. Chief Constables. – Oxford: Oxford University Press, 1991. P. 5-22.
10. Schaeber Roger, C. Willian, W. Jr Nichols. Community response to crime in a sun belt city. // Criminal justice and Behavior. March. 1983. Vol. 10. № 1. P. 35-46; Eaton Charles H. The Dallas Metro Crime Council. // FBI Law Enforcement Bulletin. August. 1978. P. 1-5.
11. Rappleye Willard C. Jr. For the future of our children: police help prevent self-destruction // Financial World. March 25, 1996. P. 83.
12. Global Perspectives in Victimology. – ABSPUBLICATIONS / Jalandhar. 1995. P. 241.
13. Сиснев В. «Дружинники» из Филадельфии // Труд. 1997. 17 января.

STUDYING THE FOREIGN EXPERIENCE OF PARTNERSHIP BETWEEN THE POLICE AND THE POPULATION AND THE POSSIBILITY OF ITS USE

Community policing is a concept with a long history. In the state mechanism of any country, the police occupies a special position, since its subject competence and powers extend to all spheres of life. At the turn of XX-XXI centuries in all developed countries of the world, significant reforms of the police were carried out, corresponding to modern trends in the development of society and aimed at increasing the efficiency of its activities. The reform introduced fundamental changes in the forms and methods of police work, the nature and content of cooperation focused on interaction with citizens and public institutions.

The value of studying such experience is obvious, as it allows you to avoid mistakes and find new opportunities for optimizing the administrative reform of law enforcement agencies in Ukraine in the context of social partnership between the police and society in combating administrative and criminal offenses.

Keywords: territorial community, police, law enforcement, interaction, law and order.